

Sygn. akt II CSK 144/17

## POSTANOWIENIE

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Pietrkowski

w sprawie z powództwa W.S.

przeciwko M.B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 września 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 2 grudnia 2015 r., sygn. akt I ACa (...),

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**

**2. przyznaje r.pr. Z.B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w (...) kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o stawkę podatku VAT - tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej w postępowaniu kasacyjnym.**

## UZASADNIENIE

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji

skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Pełnomocnik pozwanej M.B. w skardze kasacyjnej wniesionej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 2 grudnia 2015 r. wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 oraz 2 k.p.c.

Uzasadniając przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik pozwanej wskazał na potrzebę wykładni art. 677 k.c. „budzącego poważne wątpliwości, a mianowicie: czy strony umowy dzierżawy w ramach swobody umów mogą dowolnie ustalić termin wymagalności roszczenia za poniesione nakłady na przedmiot dzierżawy, a wtedy termin przedawnienia roszczenia rozpoczyna swój bieg od daty jego wymagalności, czy też – jak wynika to z treści art. 677 k.c. – roszczenie o zwrot nakładów przedawnia się z upływem roku od zwrotu przedmiotu dzierżawy”. W ocenie autora skargi kasacyjnej na tle art. 677 k.c. istnieje ponadto potrzeba rozstrzygnięcia terminu przedawnienia roszczenia wymienionego w tym przepisie. Pełnomocnik pozwanej wskazał ponadto na występowanie „istotnego zagadnienia prawnego” dotyczącego „uzupełnienia weksla *in blanco* wręzonego w celu zabezpieczenia roszczenia, dokonanego po upływie terminu przedawnienia roszczenia podlegającego zabezpieczeniu.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, różni się od przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. Ten sam problem prawny nie może być istotnym zagadnieniem, które z założenia jest problemem charakteryzującym się „nowością” i jednocześnie stanowić przedmiot rozbieżnej wykładni w orzecznictwie bądź wypowiedziach doktryny (por. przykładowo postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2013 r., III SK 11/13, nie publ., postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 września

2014 r., III SK 2/14, nie publ.). Z treści uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie wynika w sposób jednoznaczny, czy przytoczone kwestie stanowią w ocenie pełnomocnika pozwanej istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c. czy też odnoszą się do przesłanki z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.

Odnosząc się do występowanie w sprawie przesłanki, o której mowa w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., należy przypomnieć, że przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy, dotychczas niewyjaśniony i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć wraz z podaniem doktrynalnego lub orzeczniczego źródła tych wątpliwości (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, nie publ.; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, nie publ.).

Szczegółowa analiza skargi kasacyjnej prowadzi do wniosku, że żadna z powołanych przesłanek nie została wykazana. Sformułowane w skardze kasacyjnej pytania nie spełniają wymagań stawianych istotnym zagadnieniom prawnym. W orzecnictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, zgodnie z którym skonstruowanie zagadnienia prawnego następuje przez przedstawienie pytań „do rozstrzygnięcia” to znaczy pytań, których konstrukcja powoduje, że rozstrzygnięcie zagadnienia prawnego dokonywane jest przez wybór towarzyszącej mu odpowiedzi (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2000 r., III CZP 2/00, OSNC z 2000 r., nr 11, poz. 200). Jeżeli w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, powinien to zagadnienie precyzyjnie sformułować i wskazać argumenty, które prowadzą do rozbieżnych

ocen. Tych wymagań autor skargi kasacyjnej nie spełnił zarówno w odniesieniu do pytań dotyczących wykładni art. 677 k.c. jak i wypełnienia weksla *in blanco*.

Wywód zawarty w skardze kasacyjnej nie pozwalał także na przyjęcie, że w sprawie wystąpiła przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określona w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c. W skardze kasacyjnej nie zostało bowiem zawarte argumenty uzasadniające twierdzenie, że wykładnia art. 677 k.c. prowadzi do rozbieżnych ocen prawnych. Uzasadnienie występowania tej przesłanki połączone – *notabene* nieprawidłowo – z uzasadnieniem podstaw (zarzutów) skargi kasacyjnej sprowadzało się do polemiki z poglądem Sądu drugiej instancji, nie zaś wykazania, że art. 677 k.c. jest przedmiotem niejednolitej wykładni bądź też, że wykładnia przeprowadzona przez sąd drugiej instancji sprzeczna jest z jednolitym stanowiskiem doktryny lub orzecznictwa Sądu Najwyższego.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c.).

Już tylko ubocznie należy zauważyć, że poza kognicją Sądu Najwyższego pozostawała - zważywszy na brak stosownych zarzutów kasacyjnych - ocena zawartego przez strony porozumienia o rozwiązaniu umowy dzierżawy w kontekście wad oświadczenia woli pozwanej i możliwości uchylenia się od skutków oświadczenia woli.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu Sąd Najwyższy orzekł na podstawie § 2 i 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 8 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. 2016, poz. 1715).